De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des *Vrijdags* aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentiën aan den Uitgever J. A. WORMSER; Bureau N. Z. Voorburgwal 44, te Amsterdam.
Inzendingen die later dan *Donderdag* 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen

Zondag 12 September 1897. N°. 1029.

Abonnementsprijs: *francs* aan huis, per drie maanden *f* 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureel 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureel te Amsterdam.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Vruchten der bekeering waardig".

Brengt dan vruchten voort der bekeering waardig.
Luk. 3:8.

Alle edeler planting doelt op vrucht.

Er is ook boomgewas, dat men plant voor den houtkap. Hagen worden ter afscheiding van akker en akker gestekt en gladgeschoren. Linden voor het huis plaatst men voor de schaduw. Het gras biedt men zijn sprieten voedsel aan ons vee. En zoo heerscht ook in de plantenwereld die rijke verscheidenheid, die al het Scheppingswerk kenmerkt. De eentonigheid nooit, altoos de weelde van 't veelvormige.

Maar toch is omtrent het doel van het plantgewas, gelijk het in zijn aard ligt aangeduid, verwarring ondenkbaar. Het groeien en tieren wijst in zijn voleinding dat doel, gelijk het uit den aard der plant volgt, vanzelf aan.

Immers dat groeien en tieren komt, onder wat vorm ook, uit het zaad der plant op. In dat zaad, hetzij mosterdzadeke of eikel, schuilt dat wonder mysterieuse leven, waar straks de plant uit opschiet. En dan ritselt dat leven door kiem en halm, door tak en stengel, in blad en bloesem, maar *voleind* is de loop van dit leven, toch nooit, eer uit dien bloesem *de vrucht* gerijpt is, en in die vrucht (zelf bloem, of uit de bloem gerijpte vrucht) weer *datzelfde zaad* te voorschijn komt, om opnieuw den wonderen loop te beginnen.

Daarom teekent zich de aard van de plant dan ook het rijkst en het edelst, als die voleinding van den groei het schoonst in den bloesem en het volst in de vrucht uitkomt.

Niet het minst in den wijnstok, die, bij groote schraalheid van zijn hout, in edele vrucht het weelderigst en het overvloedigst is.

Of wat zijn rank en wingerdblad vergeleken bij de druiventrossen van Eskol?

Nu is het geestelijk leven wel geen plant in eigenlijken zin, maar toch wordt het in Gods heilig Woord bij de schepping der plant vergeleken. Zoo noemt Jezus zichzelven »den waren wijnstok" en zijn jongeren »de ranken;" zoo spreekt Jezus' apostel van een planten en natmaken, waarop God den wasdom geeft; en zoo spreekt ook hier Jezus' herauten voorlooper van een bekeering der ziele, die gekend wordt aan vruchten zoo heiligen ommekeer in het leven waardig.

Van de gelijkenis van den zaaier, van die van het onkruid in de tarwe, van het mosterdzaadje, en zooveel meer spreken we nu niet eens. Ook buiten den kring van Jezus' gelijkenissen, is de overdrachtelijke teekening van het geestelijk leven, alsof het een plant ware, aan heel de Schrift, in Oud en Nieuw Verbond, gemeen; en ge verstaat de Schrift niet, zoo ge in die overdrachtelijke taal niet anders opmerkt dan willekeurig gekozen beeldspraak.

Er ligt veel meer, er ligt een aanduiding, er ligt een onderwijzing in. Voor het geestelijke hebt ge geen eigen woorden. Het geestelijke is in zich zelf onnoembaar. Hoe een ziel inwendig bestaat, kunt ge u niet voorstellen. Ge kunt de werkingen van de ziel niet in teekening voor u halen. Het proces dat de ziel doorloopt is niet in zichtbare schets te brengen. Ge kunt spreken van aandoeningen, van gewaarwordingen, van gevoelens, van zielsvermogens of van hartstochten, maar dat alles blijft bij algemeenheden. Poog u slechts voor te stellen, wat een »gewaarwording" is, en ja ge kunt het gevoelen, ge kunt er een idee van krijgen, en er u een begrip van vormen, maar hoe het in de ziel werkelijk toegaat, blijft u een mysterie.

En hierin nu komt de beeldspraak der Schrift u te hulp, en door uw geestelijk leven op alle manier bij het leven en de ontwikkeling der plant te vergelijken, ontvangt ge een vorm, die u bij wijze van vergelijking in staat stelt, ook dat geestelijk leven in zijn aard en verloop te bespieden.

En wat aangrijpende macht hierin schuilt, voelt ge nimmer beter, dan wanneer u, na uw bekeering wordt afgevraagd, of ge reeds *vrucht* hebt gezet, en *vrucht* hebt doen rijpen, zoo heiligen ommekeer in heel uw zielsbestaan waardig.

Die vraag van den Dooper nu, gedaan nog eer het Koninkrijk van God gekomen was, dringt zich te ernstiger op aan wie door de poorte der genade reeds in dat Koninkrijk des Heeren inging, en die zijnen Vader in de hemelen aanbidden mag *in Jezus' naam*.

Naar *vrucht* dringt de stroom des geestelijken levens. In *vrucht* zoekt ook dat geestelijk leven zijn voleinding. Op *vruchtdragen* is ook dat hoogere, dat nieuwere leven der ziel aangelegd.

Het is een leven u geschonken niet om uwentwil. Wat de hemelsche Landman in zijn geestelijke gaarde plant, wordt gezaaid, gestekt en geplant om zijns naams wille. Hij heeft er een doel mede. Voor Hem moet er de vrucht van zijn.

Het begin zonder meer, d. i. de bekeering zonder voortgang, uitwerking en rijping van vrucht, bereikt dat doel van zijn verheerlijking niet. Het zaaisel dat niet verder komt is ijdel. Bloesem door den wind van de takken geschud en verdorrend en vergelend op de aarde.

Bekeering is niets dan *een begin*. De aanvang van een lang, ongestoord proces dat volgen moet.

En dat proces uws geestelijken levens mag niet wild noch willekeurig, maar moet naar de wet van het bekeeringsleven zijn. Eerst de zaadkorrel, dan de halm, en in dien halm straks de are.

Niet eerst de vrucht, maar met de zaadkorrel begint het, en dan komt de ontkieming, na die ontkieming de groei, en die groei moet in de vrucht voleind worden.

Wat verwarring dan niet in uw gewaande geestelijke wetenschap, zoo ge die wondere bekeering alleen naar gevoel en gewaarwording afmeet!

Ge weet dan te verhalen wat in u voorafging, wat daarna in u omging, wat er op den bodem uwer ziele doorworsteld is, en hoe God de Heere ten leste in de binnenkamer uwer ziel over Satan, die u met zijn hand omklemd hield, triomfeerde. En omdat ge dit alles doorleden en doorleefd hebt, waant ge dat het nu uit is; dat het daarmeê is afgedaan; en dat ge op dat in u volbrachte werk Gods kunt insluimeren.

En zoo blijft dan het gelaat uwer ziele zwart, gelijk zwart de aanblik van den akker blijft, waar wel het zaadkoren in wegzonk, maar zonder dat het zaad nog uitschoot.

En dit nu kan, dit mag bij deze geestelijke plantinge niet. Dat zou tegen de wet van dit geestelijk leven, tegen Gods bestel, en tegen zijn heilige bedoeling met het in u volbrachte werk ingaan.

Het begin is er, niet om zelf het einde te zijn, maar opdat er iets uit *beginnen*, uit *opschieten*, uit *voortkomen* zou, en opdat dit voortgekomene en uitgebotte leven doorgaan zou tot aan zijn voleinding, en die voleinding zou bereiken in het bloeien van den bloesem en straks in het rijpen van de vrucht.

Daarom is zoo goddeloos, zoo dikwijls een kind van God, in de herinnering van zijn bekeeringsgevoel rustende, om dat bloeien van den bloesem en dat rijpen van de vrucht zich niet bekommert.

Goddeloos, want het is zijn bekeering, die toch uit God is, aan God ontstelen. Hem de vrucht onthouden, den aard van het nieuwe leven vervalschen, en de pure wetenschap, van wat God eens aan de ziel deed, rooven voor eigen valsche zielsrust.

De tak waar niets meer in ritselt, en die geen groen hout meer onder de opengeschrapte schors vertoont, is dood. Dien breekt men van den boom af, en de sprokkelaar leest hem in den bussel saâm.

En daarom een bekeerde ziel, die in de bekeering die veel vroeger plaats greep, rust, maar niet ritselt en trilt van leven, en niet verder komt, en doorgroeit, lijdt aan versterf. Een versterf dat Gods genade ten leste stuiten moge, maar dat hem tot schuld is.

Als de lente weer in het land komt, kan een lenteplant niet zeggen: Ik sla dit jaar over, en blijf in mijn winterslaap. De sappen *moeten* uit den wortel opstijgen, ze *moeten* door den stam ritselen, ze *moeten* in de takken dringen en persen, ze *moeten* nieuwe twijgen doen uitbotten. Het blad *moet* komen, de bloesem *moet* zich zetten, en tenzij de wind verstoort, *moeten* de vruchten rijpen.

En zoo ook werkt er in dat geestelijk leven, zoo het waarlijk leven uit God is, een heilige, hemelsche lentedrang van boven.

Het ritselt vanzelf in de ziel, als de adem Gods weer over de ziel uitgaat. Het bot uit, eer ge er om denken kunt. En de vrucht komt.

Vrucht.

Mits geen gemaakte, maar een gegroeide en gerijpte vrucht. Niet denken en zeggen: Om mijn bekeering te toonen, zal ik mij zelven *dit* opleggen, en *dat* mijden, en *die* bijzondere dingen doen, opdat de teekenen mijner verkiezing voor een ieder in het oog springen.

Dat ware kunstvrucht aan de takken hungen, en niet vrucht uit die takken doen voortkomen.

De wijnstok is heel de lente, en heel den zomer, en heel den herfst bezig om vrucht te maken, bij dag en bij nacht.

En zoo moet het dragen van vrucht ook bij u resultaat van een gestadige geestelijke bezigheid zijn. Van den vroegen morgen, dat ge opstaat, tot den laten avond toe, dat ge u ter ruste legt, altoos bezig zijn, om de vrucht zich te doen zetten, te doen rijpen, te doen kleuren, en te voldragen voor God.

Het moet vrucht zijn, niet om uzelven te bekoren, noch om anderen te verschalken, maar vrucht *uwer bekeering waardig*. Nu was die bekeering in haar aandrift *een werk Gods* in u, en daarom moeten ook die vruchten aan zoo Goddelijke roeping beantwoorden. Door God gekeurd moeten ze gaaf en vol en sappig worden bevonden.

Vruchten, die zeer zeker ook bestaan in goede werken, niet het minst in werken der barmhartigheid en der dienende liefde.

Maar toch dit zijn nog slechts de vruchten van één enkelen tak aan den boom uws levens, en zal het goed zijn, dan moet er vrucht aan *al de takken* schitteren, want alle rank en tak, die enkel blad doet uitbotten, oordeelt zichzelven.

En daarom eischt de edele oorsprong van uw bekeering, dat er vrucht gezien worde in heel uw persoonlijke en geestelijke existentie. In uw karakter. In de teederheid en zuiverheid van uw gevoel. In de nauwheid en helderheid uwer conscientie. In de rustige ontwikkeling van uw wilskracht. In het meester blijven over u zelven bij prikkeling tot drift en bitterheid. In de koninklijke heerschappij over opwellenden hartstocht. In het waken, bidden en strijden tegen de zonden die in uw boezem rondsluipen en naar buiten willen. In het heiligen van uw levensgewoonten. In de nobelheid van uw woord. In de rechtschapenheid uwer gedachten. In den ernst van uw tijdbesteding. In de sterking van uw geloof. In de verdieping van uw kennisse der waarheid. In uw gemeenzaamheid met het Eeuwige Wezen. In de spanning uwer aanbidding. In de warmte en innigheid der liefde, waarmeê ge God eerst en meest, en om Gods wille den naaste mint.

Dat is vrucht der bekeering waardig.

Niet, als de stam uws levens prijkt met aangehangen vrucht. Noch ook als in het dichte loover hier en daar een enkele blozende vrucht uitsteekt. Maar als ge voor God en menschen staan moogt als een dicht getakte planting, zuiver in den stam opgaande, sierlijk in de takken gespreid, en aan heel de dichtgebladerde kroon, naar alle kant vrucht vertoonend.

Dan ziet God het, en de broeder ziet het: *Die boom leeft.*

De volgende week verschijnt DE HERAUT weer in het gewone formaat.

Uit de Pers.

In *Hollands Kerkblad* schreef Ds. Winckel, naar aanleiding van de aanranding van den heiligen Doop door de Haagsche Synode:

De *Gereformeerde Kerk* bevat het volgende onder de rubriek »Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde kerk":

»Het hoofddebat van deze week lag in de vergadering van Donderdag 12 Augustus. Indertijd hebben leerlingen van Ds. Bommezijn te Sneek geweigerd bij het doen van belijdenis gedoopt te worden. Dit heeft aanleiding gegeven tot het voorloopig aannemen van eene wetswijziging, waarbij de doop verplicht werd gesteld. Uit het rapport van de heeren Gooszen, Kruider en Bronsveld bleek, dat het overgroote deel der Provinciale kerkbesturen en Classicale vergaderingen de wetswijziging wilde zien aangenomen. Desniettemin meenden de heeren Gooszen en Kruider dat het voorstel geen wet mocht worden. Prof. Gooszen zegt: met deze komt men op een bedenkelijken weg, er is een terrein van het Godsdienstig leven, waar het individueele leven een groote stem heeft, hij begrijpt niet hoe er menschen kunnen zijn, die den doop gering schatten; ligt dit ook aan het onderwijs? De doop heeft zoo groote waarde. De maçons hebben allerlei symbolen; ze worden aangenomen. Hoeveel heerlijker de doop. Maar toch heeft hij bezwaar den doop voor te schrijven. Men gaat al verder en verder, men zal er straks toe komen voor te schrijven, dat ieder elken dag driemaal een formuliergebed moet opzeggen. Men zal er toe komen om ook den kinderdoop voor te schrijven, enz. Natuurlijk vielen de een na den ander van de modernen den hoogleeraar Gooszen bij. Scherp en snijdend klonk de stem van broeder Leenmans als hij met heiligen ernst opkwam voor het bevel van onzen Heer en Heiland. Bronsveld, bekend als zoo zeldzaam kalm, bleef uiterlijk kalm, maar ieder gevoelde het, hij trilde van verontwaardiging als hij allerlei argumenten van de tegenpartij geeselde en haar voorhield het votum der kerk. De vice-president wees nog op de conclusie van het rapport; wordt ze aangenomen dan beteekent dat voor de kerk: **de Synode stelt den doop vrij, is er onverschillig voor.** Niettegenstaande dit alles stemden 10 modernen voor de conclusie. Slechts één, Dr. v. d. Ven, oudertling te Haarlem, ging met de orthodoxen mee. Zoo is nu door *de meerderheid van de Synode uitgesproken*, dat *de doop een adiaphoron*, een vrij onverschillige zaak is.

Wat zullen wij tot deze dingen zeggen? Eigenaardig is altijd het zeggen van de modernen, dat zij alles op o! zoo hoogen prijs stellen, maar niets wettelijk willen handhaven. Het is nog altijd de oude historie; in de dagen van Asa, den Koning van Juda, diende men den Heere, doch offerde op de hoogten. Het ging toen zooals het vooral met de Groningers thans het geval is: men verstond de kunst te bakken met twee pannetjes.

Maar is er voor ons niets te leeren? Merkwaardig is het, dat zoodra iets ons gemoed raakt, terstond het dierbaar Psalmboek spreekt. De stemming was nog niet gevallen, of terstond kwam mij voor den geest Psalm 79 : 1.

»Getrouwe God, de Heidenen zijn gekomen,
Zij hebben stout uw erfland ingenomen".
Maar terstond moet daarbij het vierde vers:

»Gedenkt niet meer aan 't kwaad, dat wij bedreven",

want wij zien ook in deze uitspraak der Synode een oordeel Gods.

Hoe treurig staat toch in onze kerk de gemeente tegenover de Sacramenten! Hoe wordt de tafel des Heeren gemeden. Jaren lang wordt in gemeenten, die zich bij uitstek Gereformeerd noemen, de Avondmaalsdisch niet aangericht. Zoo komt de Heere Jezus om zijne eere en wordt niet voldaan aan het bevel van den Heiland. Vanwaar dat droevige? Omdat men de tucht heeft laten varen. Heeft Prof. Gooszen er zich tegen verklaard, dat men ouders, die belijdenis deden, zou dwingen hunne kinderen te laten doopen, uw correspondent sprak als zijn meening uit, dat dit zeer zeker moest gebeuren, en dat zij, die de tafel des Heeren geregeld mijden, door de censuur moesten worden getroffen, maar voegde er bij, dat hij door den bedroefden staat der kerk daartoe vooreerst nog geen mogelijkheid zag.

Men zij daarom in het Gereformeerde kamp niet terstond opstuivende tegen de meerderheid der Synode, maar hoore in deze materie de stem van Maleachi: »Ben ik een Heere, waar is mijn eer? Ben ik een Vader, waar is mijn vreere?" En als dan bij de lege avondmaalstafel het woord van Zacharia klinkt: »Helst gij Mij, Mij eenigszins genood?" dat de gemeente zich dan verootmoedige en bekeere tot den Heere, opdat zijne gunst tot de kerk wederkeere.

Lezers! Gij merkt het, het is den rechtzinnige niet gemakkelijk in het hoogste kerkbestuur; daarom bidt voor ons en laten wij ons troosten, gelijk ik gisterenavond na dien zwaren middag deed, met het lezen en zingen van Psalm 27 : 5:

Mijn hart zegt mij, o Heer! van Uwentwegen;
»Zoek door gebeên met ernst mijn aangezicht!"
Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
Alleen bij U, o Bron van troost en licht!
Verberg toch niet uw oog van mij, o Heer!
Ik ben uw knecht, ziet niet in toorne neer;
Gij waart mijn hulp in al mijn zielsverdriet:
O God mijns heils! begeef, verlaat mij niet.

Weet de correspondent van de »Gereformeerde Kerk," zelf lid der Synode, wel wat hij weergeschreven heeft?

De tien modernen die er voor stemden dat de doop niet verplichtend zou zijn voor leden van de Nederlandsche Hervormde Kerk, worden door hem genoemd: »Heidenen", die »stout" het erfland des Heeren hebben ingenomen. Zij worden aangeduid als »geweldenaren", die den tempel en de altaren des Heeren hebben verwoest, die door hun »verwoed geweld" de knechten des Heeren hebben »geveld".

Dit zegt een lid van de Synode van zijn medeleden . . . . medeleden van het hoogste rechtsprekende, wetgevende, besturende college van de Nederlandsche Hervormde Kerk!!!

Maar de correspondent wordt indachtig gemaakt, dat hij mede schuld heeft aan zulk een toestand door de aangrijpende woorden van Ps. 79 : 4. De schrijver ziet in de uitspraak der Synode een oordeel Gods en daarom bidt hij met den Psalmdichter:

»Gedenk niet meer aan 't kwaad, dat wij bedreven".

Welk kwaad zou de schrijver, lid der Algemeene Synode der Nederlandsche Hervormde Kerk, hier bedoelen?

Het blijkt uit het verband. De tuchteloosheid! Men heeft de tucht laten varen!

Maar had het orthodoxe lid der Synode niet ook moeten denken aan de woorden van Jesaja: »Wascht u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor mijne oogen weg, laat af van kwaad te doen, leert goed te doen, zoekt het recht, helpt den verdrukte, doet den wees recht, behandelt de twistzaak der weduwe. Komt dan en laat ons te zamen richten, zegt de Heere, al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol."

Laten de orthodoxe leden van de Hervormde kerk eerst de zonde uit hun midden wegdoen, van namelijk, zonder eenige beperking, op te treden als leden van een college, dat over de Hervormde kerk het hoogste bestuurscollege zijn wil. Wanneer dit college eenigszins aan Gods Woord gebonden was, indien het ook maar eenigermate gevoelde, dat het zijn Opperhoogheid aan den Christus dankte, het zou den doop niet voor een onverschillige zaak hebben verklaard. De Christus heeft toch zoo uitdrukkelijk aan zijne apostelen en daardoor aan de ambtsdragers der kerk bevolen: Zoo gaat dan henen, onderwijst alle volken, dezelve *doopende* in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes.

Hoe zouden de Roomschen oordeelen over hun paus, wanneer deze eens dezelfden treurigen moed had als de Haagsche Synode? Een paus, die den Heiligen Doop verwierp, zou beschouwd worden als een, die verbijsterd was van zinnen. Maar de Haagsche Synode blijft als hoogste besturende, wetgevende en rechtsprekende macht geëerd, ook al taat zij de heiligste en gewichtigste dingen, die de Christelijke kerk bezit, aan.

Ja, rechtzinnigen blijven met »heidenen", met »geweldenaren", die heiligschennis plegen, het hoogste kerkbestuur uitmaken! Ach, mochten die rechtzinnigen nog eens leeren, met het oog op die zonde, uit te roepen: »Gedenk niet meer aan 't kwaad dat wij bedreven."

En nu wil een rechtzinnig lid dier Synode, die met »heidenen" en »geweldenaren" vergadert, dat de gemeente voor hen bidden zal, omdat het »den rechtzinnige" niet gemakkelijk is in het hoogste kerkbestuur!

Een rechtzinnig predikant wil, dat men voor hem bidden zal, opdat zijn weg geëffend worde in een vergadering, die de schendige hand slaat aan de kroon van den Koning der koningen!

Mag men voor derulken dan niet bidden?

Zeer zeker. Maar dat dan het gebed opga, dat de jammerlijke verblinding wijke, die het mogelijk maakt, dat zij zitting blijven houden in een college, dat door zijn bestaan reeds een loochening is van de Souvereiniteit van Koning Jezus over zijne Kerk.

Het treurigste van alles is, dat het rechtzinnige lid der Synode nog »troost" kan putten uit Ps. 27 : 5. Heeft men waarlijk »zielsverdriet" over het bestaan van een vergadering, die zich onverschillig toonde voor den doop, *dan kan men het er niet in uithouden.*

Ook in de Hervormde kerk zelve schijnt men te gevoelen, dat de Haagsche Synode een treurig stuk bestond door haar besluit in zake den doop. Dit blijkt uit het volgende bericht:

De heeren Joh. Besselaar, H. B. Driesen, B. Crevecoeur, A. L. J. Sloots, P. van de Wiel Jzn. en W. Boskop te Rotterdam hebben aldaar het volgende adres *»Aan den Algemeenen Kerkeraad der Nederlandsche Hervormde Gemeente te Rotterdam"* ter teekening gelegd:

»Met leedwezen en verontwaardiging hebben ondergeteekenden vernomen dat de Synode haar voorloopig besluit om iemand tot het doen van belijdenis toe te laten dan die gedoopt is of bij de belijdenis zich wil laten doopen, heeft teruggetrokken en aldus heeft gedecreteerd, dat men lidmaat der Nederlandsche Hervormde kerk kan wezen en aanzitten aan het Heilige Avondmaal des Heeren zonder gedoopt te zijn.

Behalve dat dit besluit ten eenenmale in strijd is met de ordonnantie des Heeren: »Gaat dan henen, onderwijst alle volken, dezelve doopende in den Naam des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, waardoor dus het belijdend karakter der kerk in de hartader wordt aangetast, is het ook een verregaande minachting van datgene wat die kerk altijd heeft willen gehandhaafd zien, n. l. de Belijdenis en de Sacramenten.

En nu vragen ondergeteekenden met heiligen ernst:

1°. Is een lichaam als de Synode, dat geroepen is, om zoowel de geestelijke als de stoffelijke belangen der Nederlandsche Hervormde Kerk te behartigen, redelijk gerechtigd om besluiten te nemen en uit te vaardigen in flagranten strijd met Gods Woord en daardoor de wanorde te vermeerderen, welke zij tot hiertoe reeds bracht over de kerk onzer vaderen?

2°. Waar het reeds zoo dikwerf bleek dat het bestuur der Kerk grootendeels in voor de belijdende gemeente niet gewenschte handen is, komt het hun voor, dat de tijd gekomen is om ernstig protest aan te teekenen tegen dergelijke handelingen.

3°. Achten zij het gewenscht, ja zelfs gebiedend noodzakelijk om alle kerkeraden der Nederlandsche Hervormde kerk uit te noodigen adhaesie te betuigen aan den hoofdzakelijken inhoud dezes, opdat in het gemeenschappelijk handelen van alle goedgezinde kerkeraden in ons vaderland de Synode moge zien, dat er nog een kracht der belijdenis in de gemeente leeft, waarmede zij weinig toont te rekenen, die dringend vraagt om uitvoering van art. 11 Algemeen Reglement.

Op al deze gronden nu nemen ondergeteekenden de vrijheid zich tot u te wenden met beleefd doch dringend verzoek: Wilt ingaan op hun verlangen en protest aanteekenen tegen dergelijke handelingen, en de Heer der gemeente gebiede hierover zijnen onmisbaren zegen."

Jammer, dat slechts op protesteeren wordt aangedrongen. Om protesten geeft de Synode niets. Scheepsladingen liggen er in haar archief. Mocht het van *woorden* tot *daden* komen.

Dit is niet te hard geoordeeld.

Schuldbesef dat niet tegelijkertijd den wil verraadt tot aflaten en uitbannen van de beleden zonde, is vrome geveinsdheid.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: van A. S. Leys te Aardenburg *f* 1; bij den heer Boegman te Kootwijk, van J. van Andel te Bodegraven *f* 1.25, bijdrage Unie-collecte; van den heer W. Ouendag te Harlingen, uit de collecte *f* 5.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 10 Sept.

Alg. Kas voor Emer. Pred., enz.

Het Moderamen van deputaten der Generale Kas voor Em. Pred., Pred.-Wed. en -Weezen bericht, dat de gewone Najaarsvergadering D. V. Woensdag 29 September a.s. zal gehouden worden te Utrecht, in de Consistorie-kamer van de Westerkerk.

Tal van kerken, die met 1 Januari '98 een Emeritus-predikant of Predikants-weduwe te verzorgen krijgen, hebben nog geen bericht ingezonden, hoeveel van 1 Januari—30 Juni 1898 uit de Generale Kas wordt verlangd.

Dringend wordt deze kerken verzocht, dit vóór 25 September e.k. te doen, aan het adres van Ds. J. A. Goedbloed te Nieuwendijk bij Almkerk, opdat noch zij, noch de betrokken personen in ongelegenheid komen.

Namens het Moderamen voorn.,
H. BRINK, *Scriba.*

September 1897.

Buitenland.

Engeland. Elk jaar wordt in Engeland een z. g. »Church Congress" saamgeroepen, waarin de ambtsdragers en leden der Anglicaansche kerk saamkomen om over de belangen hunner kerk en over de quaestiën van den dag te handelen. Deze vergadering zal in de maand September te Nottingham gehouden worden. Het programma toont aan dat vele belangrijke onder-